

ఉ డాదు పెద్ద వల్లె. ఈ దేశం లోని సగటు గ్రామానికి ఉండే అన్ని లక్షణాలనూ సంతరించుకుంది. అందుకనే ఆ పూర్వోనూ ఒక గూడెం ఉంది. మిగతా పూరుతో కలిసి పోయినట్టే కనిపించినా వాస్తవంలో ఆ రెంటికీ మధ్య దూరం అనంతం. ఆ సత్యాన్ని ఆ పూర్వోని సంపన్నులు తరుచు రుజువు చేస్తూ ఉంటే గూడెంలోని ప్రజలకు కిక్కురు మనకుండా ఉండటమే ఆలవాటు, అవసరం కూడా!

ఆ గూడానికి గుండెకాయలాంటివాడు రాఘవులు. ఆ గుండెకాయని గుప్పిట్లో పెట్టుకున్నాడు వెంకటాద్రి.

సాయంసంద్య కలిగిపోతోంది. మెల్లగా అడుగులు వేస్తూ గూడెంవైపు సాగిపోతున్న రాఘవులు అల్లంత దూరాన తన గుడిసెముందు మూగిన తన జవాన్ని చూసి ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఒక్కొక్క అడుగు ముందుకు వడుతూంటే తన వాళ్ళ కళ్ళలో కదులుతున్న ఆశలు స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి. మనస్సు చివుక్కుమని, రాఘవుడి తల వంగిపోయింది. నేలబారు చూపులతోటే గుడిసెదాకా వెళ్ళాడు. ఇంకో రెండడుగులు వేస్తే తన కేమీ పట్టనట్టు గుడిసె లోపలికే వెళ్ళిపోయాడు.

కానీ... "పోయిన పని ఏటయిందిరా? చెప్పకుండానే లోన కెల్తందావు?" అన్న కుదింపు రాఘవుడి కాళ్ళని కట్టేసింది.

ఆ కుదింపు ఇచ్చినవాడు ఆ గూడానికి కురువద్దు డనదగిన వీరయ్య.

"వాళ్ళ బావిలో మనం నీళ్ళు తోడుకోవడానికి వీల్లేదన్నారు వెంకటాద్రి గారు" అన్నాడు రాఘవులు, తనేమీ సాధించలేకపోయానన్న వేదనని మాటల్లో వ్యక్తం చేస్తూ!

"ఈల్లేంటే ఎట్టారా! నీళ్ళు కరువై నరకయాతన ఎదతా ఉంటే జనం!" అన్నాడు వీరయ్య కోపంగా.

"మనం జనంకింద లెక్కేంటి వాళ్ళ చూపులకి! జంతువులకిందే లెక్క." రాఘవుడు నిస్పృహపడ్డాడు.

"జంతువులకైనా నిల్లు గావాల గదంట్లా! సర్పంచి, ఆయన మడుగులు మాత్రమే గాక ఆళ్ళ అవులూ, గేదెలూ ఆ బావి నీల్లేగా తాగటం! ఆళ్ళ జంతువులకన్నా హీనవంట్లా మనం?" అన్నాడు గురవయ్య.

"ఆళ్ళు మనల్ని మడుగుల కింద జమకట్టేది ఒక్క పాలేనా! అది ఎలచ్చెళ్ల బయ్యువులో — వట్లకోసం!

మిగతా సమయాల్లో జంతువులకన్నా హీనంగా కనబడతాం ఆళ్ళ కళ్ళకి" అన్నాడు వెంకటేశం.

"అవునా, ఏరు దాటినాక తెప్ప తగల్పాకే రకా లీళ్ళంతా—ఆళ్ళ బుద్ధి అంత." సింహాద్రి కప్పుచున్నాడు.

"తెప్పలు తగల్పటం ఆళ్ళకి ఎన్నతో పెట్టిన ఇద్యరా! అదట్టావుంచు—మన బావి ఎండిపోయిందని చెప్పుకున్నాం గండా! బావి లోతు చేయాలామని మాటిచ్చి నెల్లోజాలు గడిచేసామే! ఇంతవరకూ అతీ గతీ నేదు" అన్నాడు బద్రి, ఆరిపోయిన బీడికి అగ్ని పుల్ల ముట్టేస్తూ.

పంచాయతీ వెంబరయ్యపోయాడు. అడు ఈన్ని కాలికింద చెప్పువాగా వత్తుచినాడు. మరి అడి కెదురు పెప్పలానికి ఈడి క్కలేజా లేడుండై?" ఎత్తి పాడివాడు రాములు.

"ఏదో నాలుగు ముక్కలు పదుపు కున్నోడు కదా అని మన గూడానికి నాయకుణ్ణి జేసి ఆళ్ళ కప్పిస్తే, ఈడు ఆళ్ళు చెప్పిందానికి తాళం ఏస్తా ఉండాడు. లేకపోతే ఈడు గట్టిగ నిలబడితే ఆ ళ్ళినరేంటి?" అంటూ రాఘవులి కళ్ళలోకి మరుగ్గా చూశాడు వెంకటేశం.

అప్పటివరకూ వారు మెదపకుండా

వీరయ్య కలిగించుకొని — "ఏంట్లా, పిల్లాడా, లొందరవడి పొయ్యివేమారా? ఇంత నీన్న ఇషయానికి అల్లలో జెట్టి జెట్టుకుంటే జతగ్గలమేంటి?" అన్నాడు భయం భయంగా.

"ఇది ఏన్న విషయమా? నాలుక రెండిపోయి, ప్రాణాలే ఎగిరిపోయే ట్టుంటే ఇది చిన్న విషయ మెట్టా అవుదే నీ ఎర్రిగాని? వాళ్ళ ఇళ్ళకి దగ్గరుంది గనక ఆ సుయ్య వాళ్ళు వాడు కుంటున్నారు. అమాత్రావికే వాళ్ళ సొంత దవుద్దా ఆ సుయ్య? అది పూరి బావి. పూరందరి బావి. మనం వాడుకో నంతమాత్రాన మనకు దానిమీద వాక్కు లేకుండా పోదు." వివరంగా చెప్పాడు రాఘవులు, వీరయ్యకు దగ్గరగా కూర్చోని.

"భలే! భలే! బాగా సెప్పినావురా— మన మెళ్ళి అందులో నీళ్ళు దెచ్చుకుంటే ఏటపుద్దంటావు?" అన్నాడు రాములు ఉత్సాహంగా లేచి నిల్చాని.

"అ... ఏమవుద్ది! ఎత్తి కుదేస్తే రెండవుద్ది! ఆళ్ళొద్దంటారు, మనం ఆళ్ళ మాట లినం. నీయక్క—సై అంటే సై..." అవేశంతో అన్నాడు వెంకటేశం.

"అవును. మన కిక మార్గం లేదు. ధైర్యంగా వెళ్ళి మన వాక్కుని సాధించు కుండా." వెంకటేశం ఉత్సాహానికి పూసిరిపోశాడు రాఘవులు.

"ఒరేయ్—అట్లా జేస్తే మనం ఆళ్ళ మీద తిరగబడ్డామని బొక్కలో మాకితే? కన్ను పోయినంత కాటుక ఏంటికిరా?" కుర్ర కారు ఉత్సాహాన్ని వీరు కారుస్తూ అన్నాడు వీరయ్య.

"సువ్యాగరా, ముసిరీ! రేపట మావట నచ్చేటోడివి నీకేటి దిగులు! అయిందానికి కావానికి ఆళ్ళ మాటకి మనం లొంగిపోతా ఉంటే ఈ రాజ్యంలో మనకి చావులే మిగుల్తాయి" అంటూ సింహాద్రి కళ్ళు ఎర్రచేశాడు. రాఘవుల్లో ఆవేశం మరింత ప్రకోపించింది.

"అయితే ... పదండి ఇప్పుడే!" అన్నాడు పిడికిలి బిగించి.

"పూ...పదండి! ఏమయితే అదే అవుద్ది" అన్నాడు రాములు తనూ పిడికిలి బిగిస్తూ!

"అ...లేవండి—అందరూ చేదలూ, చాంతాళ్ళూ పట్టండి. అందరం కలిపే వెళదాం!" రాఘవులి కంఠం మరోసారి గర్జించింది.

దశమినాటి చంద్రుడు కాగడా పట్టి దారి చూపుతున్నట్టుగా వెన్నెల విరజిమ్ముతున్నాడు. పూరికి నడిబొడ్డున,

ర. చ. న.

"చెప్పిందే చేస్తే అది సెజాసామ్యం ఎట్టాగవుద్దిరా? పూరికేనే అడిగిన బడుతున్నావుగాని!"

రాములు మాటల్లో రాజకీయం వాసన గొట్టించి.

"ఆళ్ళు పెద్దలు, నాయకులు. ఆళ్ళ మాట లివి నెల్లొళ్ళనుంచీ మాడు మైళ్ళు నడిచిపోయి పిల్లేట్లో నీళ్ళు తెచ్చుకుంటున్నాం—మరి మన వోరిమికి ఏ ట్లా బమయింది" అన్నాడు వీరయ్య కంఠం ఒణికిస్తూ.

"ఇంకేటి కావాత్రా—ఆళ్ళ బాయి ముట్టుకోవడానికి ఈల్లేదని కట్టడి చేసినారు" అన్నాడు సింహాద్రి.

"ఏరా, రాఘవులూ, నిజమేనంట్లా?" రెట్టించి అడిగాడు మళ్ళీ వీరయ్య.

"అడేంటి చెప్పతాడి, ఎంకటాద్రి పిల్లి పిలవంగానే ఉరుక్కుంటా ఎల్ల

ఉండిపోయిన రాఘవులు సర్రున లేచి నిలబడ్డాడు—

"ఏమిట్లా మాట్లాడుతున్నారు! మీటింగుల్లో నేనేం మాట్లాడానో, సర్పంచ్ తో, మిగతా మెంబర్లతో ఎన్ని విధాల పోట్లాడానో మీకేం తెలుసు? వాళ్ళ తలలో నాలుకలా పడి ఉంటానని నన్ను మెంబరుగా పెట్టుకున్నారే గాని మన అవసరాల్ని తీర్చమని అడిగితే ఒప్పుకుంటారనుకోటం ఒట్టి భ్రమ అని తెలుసుకున్నాను. అందుకే మీ పంచాయతీ వద్దు, మీరూ వద్దు అని రాణీనామా వాళ్ళ ముఖాన కొట్టి వచ్చే శాను." ఉక్రోశంతో పూగిపోయాడు.

జనమంతా న్నట్టులైపోయారు ఒక్క క్షణం. అంతవరకూ రాఘవులు పై న అవాకులు, చవాకులు విసిరిన నోళ్ళు మూగిపోయాయి. అప్పుడు

వెంకటాద్రి ఇంటికి దగ్గర్లోనే ఉన్న బావిలో ఒక్క మాటుగా జలకంఠం పుట్టింది. గంగ కడవల్లో గూడెంలోకి వడవసాగింది.

పది నిమిషాల తరువాత...!

“ఆగండి.”

ఆ కేక విని గిలకల చలనం ఆగ లేదు. నిమిత్తమాత్రంగా తల తెత్తి చూశారు జనం.

వెంకటాద్రి అనుచరులతో, ఆంగ రక్షకులతో ప్రత్యక్షమయ్యా డక్కడ!

“దొంగ వెధవల్లారా! ఏమిటా మీరు చేస్తున్న పని.” ఉరిమాడు అన్యాయదేశంగా వెంకటాద్రి.

జనంలో ఉలుకూ పలుకూ లేదు. గిలకల హర్షధ్వనాలు ఆగనూలేదు.

“ఒరేయ్ రాఘవులూ, కమిటీ మీటింగులో ఏం చెప్పావా నీకు?” గద్దించాడు వెంకటాద్రి.

“నీళ్ళు తోడుకోవద్దన్నారు.”

“మరి మీరు చేస్తున్న పనేమిటి?”

“మీరు వద్దన్న పని!”

“ఏరా, అంత బలిసిపోయిందా ఒళ్ళు! మత్తులో ఉన్నావా? మదమెక్కిందా? పెన్దాళ్ళతో మాట్లాడాల్సిన పద్ధతి ఇదేనా?” అన్నాడు వెంకటాద్రి నోట్ల నాలుకగా పని చేసే సీతాపతి!

“మదమెక్కేది — జనం సొమ్ము తిని కూర్చునే వాళ్ళకి గాని కండలు కరి గించి తిండి గింజలు సంపాదించుకొనే వాళ్ళకు కాదు!” రాఘవులు తెగించి తలపడ్డారు.

“వీడి వ్యవహారం మరీ ముదిరింది, వెంకటాద్రిగారూ!” సీతాపతి అగ్గి రిగిల్చాడు.

“ముదురుద్దయ్యా! ముదురుద్ది! ఈనా కొడుకులకి కూలీ న లి దొరుకుతా ఉండి, లయిదేళ్ళూనోట్ల కెల్తా ఉంటే ముదరకేమివుద్ది!” వెంకటాద్రి ముఖం

విట్టించాడు.

“ఇందాకట్టుంచీ చూస్తున్నాను! ఏండుడి నువ్వనేది? పూరుకుంటా ఉంటే మరీ ఎక్కువైపోతుండది. నీ బెదరింపుకి దడ్డే రోజులు పోవాలూ, బాబూ! అయినా నాకు తెలవకదుగు తాను — మేం వీకేం అపకారం చేశా మని మమ్మల్నిట్లా ఏడిపిస్తుండవు? నెళ్ళాళ్ళనాడు — మా బాయి లోతు తీయిత్రమని జెప్పినోళ్ళు తిరిగి సూడ్చి యినా లేదే!” రాములు మాటల్లో కరుకు కరుకుదనం, నినయం జంటగా ధ్వనిం చాయి.

“వోరి కడనా కొడకా! అయ్యగార్ని నిలదీసేసాటి. వాడి వయ్యావురా! చేసిం దావికి తెంప వేమకుని అయ్యగారి కాళ్ళ మీద పడు. లేదా మనై పోగలవు— జాగ్రత్త!” కరణం బెదరించాడు.

“మీ ఈ తలాకు నప్పుళ్ళకు కుందేళ్ళు బెదరవు, వంతులూ! మా

తప్పేంట్ సెప్పమంటే సెప్పవేం?” వెంకటేశం నిగ్గతీశాడు.

“ఏందోయ్ నీకు సెప్పేది? ఎరగ నట్టే అడుగుతుందావో! పూరి బాయి మీరూ ముట్టుకుంటే మైలపడిపోద్దన్న గ్యానం ఉందట్రా? మీరంటుకున్న నీబ్లమేమట్లాత్రాగేంరా!” ముసజబు దబాయింపులో ఆవేదన ధ్వనింఛింది.

“పూరు మందై నప్పుడు బాయి మంది కాకుండా పోతుందాండీ!” వీరయ్య వణుకుతూ రాఘవులు పక్కన చేరాడు.

“మీరూ తాగే బాయి నీబ్ల మేం తాగకూడదేంటండీ! మేం మీలాగా మడుసులంకామా!” సింహాద్రి ఆవేశంలో ఆమోయకంగా ఆడిగాడు.

“మీరు మడుసులేనా! మడు సులే కానీ మీరు గూడెం మడుసులు. మరి గూడెం మడుసులు ఏనాడైనా పూర్ణ బాయి నీబ్ల తాగారేంట్రా—

ఏదా, ఈరిగా, పెప్పవేరా ని మనమడికి" అన్నాడు మునసబు చుట్ట వెలిగిస్తూ.

"ముందునుయ్యి ఎనకగొయ్యి అన్న ట్టుండాది బాబూ, నా పని. నేన్నెప్పటం ఆల్లిలటం కూడా నా ఇంకా! పెద్దంతరం సిన్నంతరం అన్నీ సచ్చిపోనాయి, దోరా!" వీరయ్య బాధతో కళ్ళోత్తుకున్నాడు.

"నువ్వూగవే! ఈ పెద్దోళ్ళకి మర్యాదించిన కొద్దిమరీ నెత్తికెక్కి కూర్చోటం అలవాటై పోయింది. పెద్దాలేదు, చిన్నాలేదు... ఇహించి వూరువేరూ గూడెం వేరూ కానేకాదు. అంతా ఒక్కటే" అంటూ చేద బావిలో వేశాడు రాఘవులు.

రాఘవులి తృణీకారంపాడతెత్తించింది. అతని చొరవ వెనుక ఎంతటి బలం, గుండె దైర్యం ఉన్నాయో, అది ఎలాంటి పరిణామానికి దారి తీస్తుందో సన్న సంగతి కళ్ళు ముందు దృశ్యంగా కనపడ్డాయి వెంకటాద్రికి.

అంతే! మరింక ఆలస్యం చేయకుండా తాత్కాలికంగా నైనా తోక మండవటం శ్రేయస్కర మనిపించింది.

"ఒరేయ్! ఇప్పు డీ సీకట్లో నీతో వాదులాట ఏంటిగ్గాని రేపు రచ్చబండ కాడ పంచాయతీ బెడతా! నువు చేసిన పనికి సిచ్చేందో ఆడై నెప్పా! అప్పుడు తెలుస్తుంది -- నీ పాగరు, నగరు!" అని చక్కకా వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు కనవాండ్లతో వెంకటాద్రి.

వెంకటాద్రి తలమీద పంకా తిరుగుతూ ఫెళ్ళున కాసే ఎండ తీవ్రతను తగ్గిస్తున్నది. కానీ, లోపల్యించి పుట్టుకొస్తున్న కోపాగ్నితో అతని శరీరం ఆవిర్భవ కక్కుతూంది.

"వాడు వెయ్యి రూపాయలు తప్పు కట్టడట. వూరు విడిచిపోనూ పోడట" అన్నాడు సీతాపతి మెల్లగా.

"అంతేనా! నెల రోజుల్నుంచీ వెధవల్ని కూలి పనికి రాకుండా కట్టుదిట్టం చేశాం! అయినా రాఘవుల్ని గూడెం గూడెంనెత్తి నెట్టుకొని పూరేగుతున్నారు" అన్నాడు మరో మెంబరు—చలపతి.

"అంతటితో వూరుకున్నారా? పారు గూళ్ళ నుంచి కూడా కూలిలు రాకుండా కట్టడి చేశారు. ఎంత గుండెలు తీసిన బంట్లు కాకపోతే మనల్ని వెంట్రుకతో నమానంగా చూస్తారా?" ఆజ్ఞం పోస్తున్నాడు సీతాపతి.

"కానీ మన బావిలోంచి నీళ్ళు తీసుకుపోవటం మాత్రం మానలేదు. ఆ మైలవడ్డ నీళ్ళనే మన నోట్లో పోసు

కోవాలొస్తూంది" అన్నాడు పూజారి, జంధ్యం సవరించుకుంటూ.

"వోరి, చాదస్తవు పంతులూ! ఇంకెక్కడి మన బావి? అది అందరిదీ అంటున్నారు వాళ్ళు" అన్నాడు మునసబు.

"పోనీ ఏదన్నా మందు కలిపి ఈ వెధవల్ని ఏదన్నా చేద్దామన్నా మనకూ ఆ నీళ్ళే దిక్కయ్యే కదా!" అన్నాడు వెంకటాద్రి ఆరిపోయిన చుట్టని అవతల పారేస్తూ.

"కూలిజనం లేక మీ రెండు మిల్లులూ మూతబడ్డాయి కదా! ఎంత నష్టం! ఎంత నష్టం!" అంటూ గుండె బాదుకున్నాడు కరణం.

"నువ్వూగవయ్యా! ఇప్పు డా సంగ తెండుకు గుర్తు చేస్తావు? ఆసలే నా మనసు బేజారవుతుంటే..." కసురుకున్నాడు వెంకటాద్రి.

"ఇంత అనర్థానికి కారణం ఎవరో మనకు తెలుసు కదా! గూడాస్థంజటి నీ ఒక్కమాట మీద నిలబెట్టి, ఒక్కతాటి మీద నశిపిస్తున్నాడు ఆ చదువు కున్న గాడిద కొడుకు—అందుకనే ఈ పేద కొడుకులకి చదువు వేర్వకూడ దంటాను!" అన్నాడు మునసబు తన కేదో పెద్ద మాస్టరు డిగ్రీ ఉన్నట్టు.

"ఆ గాడిద చెపితే మాత్రం ఈ గొర్రెలు తోకాడించటమేమిటి, మునసబూ! అందరూ దొంగనాయాళ్ళే! ఆళ్ళ కెట్లా బుద్ధి చెప్పాలో వెంకటాద్రి గారే నిర్ణయించాలి. మనమెంత చెప్పు" అన్నాడు చలపతి పైన తిరుగుతున్న పంకాను తడేకంగా చూస్తూ.

వాళ్ళందరి మాటల్ని మననం చేసుకుంటూ వెంకటాద్రి ఆలోచనలో పడ్డాడు.

ఆ చీకటి రాత్రి...

గూడెం జనం నీళ్ళకోసం బావి దగ్గరికి చేరారు. కొద్దిసేపటికి గిలకల సీసకీసల శబ్దం మిన్నముట్ట సాగింది. మరికొంత సేపటికే గిలకల శబ్దాన్ని వింగోస్తూ తుపాకులు కఢోరంగా పేలాయి.

మరి కొన్ని క్షణాల్లో వలయంగా తిరుగుతున్న గిలకల వేగం సన్నగిల్లి పోయింది. దాని స్థానే ఆర్తనాదాలు ఆకాశాన్ని చీల్చుకొని పూరంతా వ్యాపించాయి.

ఆ రాత్రి అక్కడ ఆ బావి గట్టున నీళ్ళకు తోడుగా రక్తం పారినా ఆ గూడెంలోకి గంగమాత్రం ప్రవహించటం మానుకోలేదు. ★

**నూతన యవ్వనం పొందండి.
సంతానవంతులు కండి. చర్మవ్యాధుల
నుండి విముక్తులు కండి.**

హస్త ప్రయోగము వలన కలుగు నరముల బలహీనత, శీఘ్ర స్థలనము, అంగము చిన్న దగుట, అవసర కాల మందు అసంతృప్తి, సంతానము లేకపోవుట, సమస్త చర్మ వ్యాధులకు అద్భుత

చికిత్స. పోమ్మద్వారా చికిత్స కలదు ప్రతి అదివారము బీమవరం - షణ్ముఖలాడ్డి నందు డా. 9 నుండి సా. 6-30 వరకు క్యాంపు కలదు.

డా॥ డి. మార్కండేయులు, అయుశ్వేద బిషక్
సెక్య అండ్ సికిన్ స్పెషలిస్ట్
పార్క్ రోడ్, గుడివాడ-521 301.
ఫోన్స్: 522 అండ్ 540

కనిపించండి అందుగా

డిట్టి

పల్లవూర్తి డిట్టి కంపెనీ కోవమే ఎదురుదూరం. ఎవరి ముద్రికలో అన్ని కుటుంబాలవారికీ కావలసిన ఉత్తమ రీతిలో రోజువారీ వర్షాలు, డి. పర్స్ మరియు వివిధరకాల బట్టలు, చిత్తూర శ్రీశైల రోడ్డుకూడా.

ISI: 49

DITTY HOSIERIES
Post Box No. 410
Mission Street,
Tirupur-638 604.

DITTY
DITTY
DITTY
DITTY
DITTY
DITTY

ARIES DN 37482 A